

VESZPRÉMMEGYEI ÚJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy hónap 1 kor.

Lelkeszek, tanítók, községi jegyzők 2 koronából kapják a lapot

Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8. a vasárnapiból 16 fillér.

Főmunkatárs:

dr. Matkovich Tivadar.

Felértés szerkesztő és laptulajdonos:

Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusítottak.

Jobbra-balra.

Az országgyűlési ellenzéknek azt a fényes fegyvertényét, mikor a keddi ülésen a néppárt, Apponyi-párt és alkotmánypárt mit Mann und maus, kivonult a teremből, hogy ne kelljen gróf Tisza Istvánnak a Holló Lajos interpellációjára adott válaszában elfogadása ellen Holló Lajos interpellációja mellett szavaznia, egy drasztikus de találó hasonlatla! tudjuk csak megfelelően ilusztrálni. — A régi időkben, amikor a lovasság kis falvakban „feküdt”, egy esős késő őszi napon meglátogatta az egyik tisztet egy szomszéd földbirtokos ismerőse. Az eső szakadt, hát mit volt mit tenni? Pikétoztak a jó melegre fűtött szobában, míg a tiszt négy kopója a bubos kemence mellett aludt. Egyszer csak mind a négy felugrik s rohan az ajtónak. A tiszt felkel, kiereszti őket. Rövid idő múlva kaparás az ajtón. A tiszt fölkel s beereszti a kutyákat. Mikor aztán ez az intermezzo már háromszor vagy négyszer ismétlődött, megkérdi a látogató, hogy mi az ördög leli a barátja kutyáit?

— Hja barátom — feleli ez — hát ezek megérik, hogy valamelyik elszólta magát. És minthogy ilyenkor mind a négyet megszoktam korbácsolni, valamennyi menekül.

Az ellenzék kivonult frakciói is megéreztek, hogy Holló ur elszólta magát s ha vele tartanak a józan és jóízű közvélemény itélőszéke valamennyit megkorbácsolja. Azért menekültek.

Az önvédelem jogossága.

A büntetőjog terén különösen fontos ama sokat vitatott kérdés, hogy meddig terjed az önvédelem jogossága. Mert a büntető törvények alá eső cselekvények legtöbbször elbírálása és minősítése e szerint igazodik.

De nagyszabású ez a kérdés akkor is, mikor az élet eseményei felől akarunk magunknak ítéletet alkotni, ha esetleg nem is egyébert, mint hogy rokonszenvűnket helyes irányban érvényesítsük és annak érdemes tárgyat válasszunk.

Az önvédelem egy másik cselekvénytől van feltételezve; a támadástól, bármilyen támadástól. E nélkül nem jöhet létre önvédelem egyáltalán. Jogos önvédelem már jogtalan támadást feltételez, noha lehetne erről szó jogos támadással szemben is. Viszont azonban a jogtalan támadással szemben az önvédelem mindig jogos.

Nagyon nehéz a kérdés ama részének megoldása, hogy a védelem

jogosságának határai meddig terjednek? Höl és mikor szűnnek meg?

Az életnek, a bonyolulatok nagymesterének millió és millió eseményeivel szemben általános szabályul e tekintetben az látszik felállíthatónak, hogy *jogos az önvédelem mindaddig, amíg a védelem tárgyának legkisebb része és minden attribútuma biztosítva nincs a sérelmeztetés ellen, még ha eme védelemnek a támadó pusztulása lenne is a következtése.*

Eme kérdések napirenden vannak a világháború folyása óta; különösen aktuálisok és kiélestedtek most, a szigorított buvárhajóharc ötletéből.

Nem foglalkozunk az ántánt amarrágalmaival, hogy a központi hatalmak, különösen Németország politikája provokálta a háborút, amelynek, hogy egy magyar képviselő is nem átalott szócsövévé válni a parlamentben, a fölött gróf Tisza István méltán fejezte ki megbotránkozását. Ez annyira köz tudomásu ostobaság, hogy kár rá szót vesztegetni. Mert hát ugyan: Németország gyarmatügyi politikája miatt kellett Ferenc Ferdinándot és nejét meggyilkolni? S ezzel akarták azt a politikát megjavítani? Mit?

Szó sem lehet tehát arról, hogy az ántánthez tartozó országok nemcsak provokáló fél voltak, hanem egyfelől a gyilkos szerb nemzet védelemben

vétele s az e körül keletkezett szövetség megalkotása révén támadó felek is voltak. A kérdés tehát csak az, vajjon ez a támadás jogos volt-e vagy sem.

Az orgyilkossággal kezdett akció, ipso facto nem lehet jogos, mert jogtalanságból jog nem származhat. De nem volt jogos azért sem, mert az a hamis jelszó, helyesebben az az ürügy, amit felhasználtak s amivel a világot bolondítani akarták, hogy t. i. a kisnépek szabadságáért nyulnak fegyverhez, merő hazugságnak bizonyult. S mert az az alávaló tendencia, hogy az ellenfelet kiéheztessék, a legtisztább szándék bemocskolására is alkalmas.

Eme jogtalan támadással szemben tehát mindenestre jogos volt a központi hatalmak önvédelme. És jogos a legutóbb megkezdett buvárhajó harc is, mert e nélkül sem a védekező központi hatalmak területi integritása, sem erkölcsi és nemzeti presztízse, sem a béke mielőbbi bekövetkezése nem lenne megvédhető, illetve elérhető, mely esetben pedig, az összes harcban álló feleknek jövője talán évszázadokra, talán örökre tönkre lenne téve.

Tehát az Isten szent nevében s a népek jövőjének szent érdekében folyik a buvárhajó harc s a Mindenható segítségével a közeli jövőben bizonyára végleges és teljes győzelemmel fog végződni.

A háború.

A miniszterelnöki sajtóosztály táviratai.

Höfer jelentése.

(Febr. 21.) Keleti harctér: Foscani körül az orosz árkokból foglyokat hoztunk. A Ludova mentén egy orosz erődházat fölrobbantottunk. A Narajovka mentén ágyúharc volt. Radzilov mellett lelőtünk egy repülőt. — Olasz harctér: Az ellenséges ágyútűz Plava és a tenger között erősödött; a tiroli szakaszon Torbole és Loppio között különösen.

Német jelentés.

(Febr. 21.) Nyugati harctér: Messinestől nyugatra meghiusult az angolok előretörése. Tisziet és legényseget fogtunk el. Az Ancre vonalon is visszavertünk néhány angol előretörést; egy őrsből 7 embert elfogtunk. Trauslaytot délre elfoglaltunk egy támaszpontot, az őrséget foglyul ejtettük. — A Champagneban és Vogézekben eredménytelenek maradtak a francia vállalkozások. Verdun mellett egy francia őrséget fényes nappal elfogtunk.

Wolff-ügynökség esti jelentése.

A francia előretörések elhárításán kivül nem történt lényeges.

Török jelentés.

(Febr. 21.) Tigris front: Felahie-fronton kölcsönös tüzelés. — Sinai front: Egy repülőgépet leszállítottunk.

A helyzet Németország és Amerika között.

A Kölnische Zeitung amerikai tudósítójától vett szikratávirat alapján közli, hogy a két állam között némileg kedvezőbbben fejlődött a helyzet. Az árutörődás Amerikában a válság felé közeledik. Követelik a kormánytól a hajók elindulásának megengedését.

Höfer jelentése.

(Febr. 22.) Keleti és délkeleti harctéren lényeges esemény nem történt. — Olasz harctér: A tengermentéken újra heves tüzer-

ségi harc. Egy ellenséges jármű hatástalanul hajított Karszt-állásainkra bombákat. Egy olasz repülő elöltünk.

Német jelentés.

(Febr. 22.) Nyugati harctér: Borus idő miatt mérsékelt tevékenység volt. Ypernnél és a Labassé parján meghiusultak az angol előretörések; Flireynél és a Maas és Mosel között pedig a franciák támadásai.

Bolgár jelentés.

(Febr. 22.) Macedon front: A Vardar folyó és Doiran tó között, különösen Macsu-kovonai élénk tüzelés, mellyel ellenséges gyalogságot visszauttunk. Belasica hegyenél és Serres síkságán szétvertünk ellenséges járdókat. — Román front: A Szentgyörgy-ág mindkét partján gyalogsági és gépfegyvertüz.

Höfer jelentése.

(Febr. 23.) Keleti harctér: Dornayatra és a Dnyeszter között csapataink sikeresen hajtották végre megbízásait. — Rigától délnyugatra és a Naróc-tó mellett meghiusultak az orosz vállalkozások. — Olasz harctér változatlan. — Délkeleti harctér: Vojusánál élénkebb csatározás. Tepelenitől északnyugatra ellenséges bandákat szórtunk szét.

Német jelentés.

(Febr. 23.) Nyugati harctér: Armen-tiéresnél az angolok véres veszteséget szenvedtek az árkaikba benyomultaknak visszaverése alkalmával. 200 angol halott esett és 39 fogoly.

A Wolf-ügynökség esti jelentése

Nyugaton kedvezőtlen idő miatt lanyha tevékenység. — Keleten Zlocovtól keletre 250 foglyot ejtettek rohamcsapataink.

A döntő harcok küszöbén.

Berlini távirat szerint a német birodalmi gyűlés febr. 22. megnyitása alkalmával Kaempt, a birodalmi gyűlés elnöke beszédében hangsúlyozta, hogy a döntő harcok közelednek és reményét fejezte ki a teljes és tökéletes győzelem iránt.

Az amerikai háború.

Genfből jelentik február 22-iki kelettel, hogy a London central News washingtoni távirata szerint Wilson nem osztja azt a nézetet, hogy a háborúba keveredés előnyös lenne az Egyesült-Államokra és ragaszkodik ama reményhez, hogy az a diplomáciai összeköttetés megszakítása dacára elkerülhető lesz.

Országgyűlés.

A keddi gyűlésen egy férfiatlan tettel mutatta meg az ellenzék, hogy nem abból az anyagból van összealkotva, amely rá lenne teremtve az ország dolgainak nagy felelősséggel járó vezetésére. Ez a férfiatlan cselekedet következetes volt az ellenzék — hála Isten — néhai hatalmi multjához, ahol önállóságában és gyávaságában a nagyhangú hazafias ígéretek valamennyiének az ellenkezőjét cselekedte.

A szóban forgó eset alkalmával Holló Lajos intézett interpellációt gróf Tisza István miniszterelnökhöz s ennek indokolásánál azt az ügytelenséget, tapintatlanságot és hazafiatlanságot követte el, hogy ép úgy mint az ellenségeinket magában foglaló ántant a legjobb és leghűbb szövetségeseinkre, Németországra akarta háritani a világháborúért a felelősséget és odiumot mondván: hogy azt voltaképpen a német politikában beállott fordulat és a német gyarmatpolitika okozta.

Persze az ellenzéki férfiak értelmesebbjei azonnal észrevették az elkövetett ostobaságot és mikor azt gróf Tisza István zúgó taps és éljenzés között érdeme szerint keményen lekritizálta, az interpellálót pedig megleckéztette, ezek az értelmesebb ellenzé-

kiek tudták, hogy saját káruk és kompromittáltságuk nélkül nem azonosíthatják magukat az interpellálóval az által, hogy gróf Tisza válaszában tudomásul vétele ellen szavazzanak, de meg a meggyőződésük az ellenkezőre ösztönözte őket, hát mit tettek? Azt, hogy a helyett, hogy Holló ide, Holló oda, férfiasan tudomásul vették volna a miniszterelnök válaszáat, szegyzenszemre kivonultak a tereméből, hogy ne kelléssék gróf Tisza mellett, Holló ellen állást foglalniok. Hazafiak ezek? Allamférfiak ezek? Dehogy, még csak nem is férfiak.

Váltunk főpikkelyeket a nemzeti áldozatkészség szobrára!

Hirek.

— Az új honvédelmi miniszter. Amint előre jeleztük, öfelsége ki-nevezte Szürmay Sándor altábornagyot m. kir. honvédelmi miniszterré. A királyi kézirat a csütörtöki hivatalos lapban jelent meg s így hangzik:

Kedves Szürmay altábornagy! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére önt, katonai szolgálatán kivüli viszonyba való áthelyezése mellett magyar honvédelmi miniszteremmé ezennel kinevezem. Kelt Badenben, 1917. évi február hó 19-én. Károly s. k. Tisza István gróf s. k.

— Elhunyt urasszony. Özv. Polcz Ferencné szül. bárósi Bárdossy Mária e hó 23-án d. e. 11 órakor veszprémi Szabadi-ucjai lakásán esendősül elhunyt az Urban. Végtisztességtétele e hó 25-én d. u. 5 órakor lesz, amidőn hült teleteit az alsóvárosi temetőben helyezik örök nyugalomra. — Az elhunytban dr. Katka Istvánné, dr. Matkovich Tivadarné és dr. Cséte Antalné szül. Fodor Lenke, Anna és Ida nagynénjüket, özv. Szabó Lászlóné, Wellmann Rezsóné és Csányi Ferencné, Perlaky Gizella, Eielka és Mária, egy lapunk szerkesztője, valamint dr. Kenessey Gyula székesszérvári ügyvéd gyermekei dédnagynénjüket gyászolják.

— A mi díszpolgárunk. Báró Hazai Samu volt honvédelmi miniszterhez, Veszprém város díszes díszpolgárához a következő kéziratot intézte a király eltávózása alkalmából:

Kedves Hazai báró vezérezredes! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére önt, hű és buzgó, háborúban és békében egyaránt eredményes szolgálatának teljes méltánylása mellett magyar honvédelmi miniszteri állásától kegyeimbem felmentem s ez alkalommal önnök újól különbös dícsérő elismerésemet fejezem ki. Kelt Badenben, 1917. évi február hó 19-én. Károly s. k., Tisza István gróf s. k.

— Halálozás. Özv. Süle Jánosné szül. Prosser Terézia folyó évi február hó 21-én életének 67-ik évében váratlanul jobblétre szenderült Veszprémben. E hó 23-án, tementen délután 3 órakor az alsóvárosi temetőben helyezték örök nyugvó helyére öszinte részvét mellett. A megholdogultban dr. Horváth Béla városi főügyész és dr. Horváth Rezső ügyvéd, a „Veszprémmegye” szerkesztője édes anyjukat siratják. — Egyed János, a veszprémi Egyed-sórház tulajdonosa f. hó 21-én 58 éves korában hosszas betegség után elhunyt. A derék, közszeretben állott korcsmároszt öszinte részvét kísérte utolsó útjára.

— Tisztujtás Veszprém városánál. Amint legutóbb röviden jeleztük, Veszprém város tisztujtása e hó 21-én délután ment végbe. Erről szóló részletes tudósításunk a következő:

Délután 3 órakor dr. Véghely Kálmán alispán, akit a terembe lépésekor a nagyszámban egybegyűlt képviselők lelkesen megéljenztek, megnyitotta a közgyűlést, s átvette a város pecsétjét az aljegyzőtől, melegen üdvözölte a képviselőket és röviden jelezte, hogy a 6 évvel ezelőtt megválasztott tisztviselők mandátuma lejárván, az állás betöltésére a törvénynek megfelelő szabályszerű eljárást indított, amelynek utolsó fázisaként összehívta ezt a tisztujtó közgyűlést. A választás tartamára ideiglenes ügyésszé dr. Köszeghy József ú. ügyéssz rendeli ki; mivel a képviselőtestület nem élt a jogával, 4 bizalmi férfit, névszerint Berger Adolfot, Haiddeker Lászlót, dr. Lukács Imrét és Koller Sándort nevezte meg. Ezután következett a polgármester választása, amely físzsére egyhangú lelkesedéssel újból dr. Komjáthy Lászlót választották meg. A régi szokáshoz híven az alispán ú. Percény Antal vezetésével Kelemen Imre, Pósa Endre és Tisztujtó Sándor képviselőkölből álló küldöttséget kéri fel arra, hogy a polgármestert a közgyűlésre meghívják, ami viharos éljenzés közt megförtéven, az alispán a következő és megörökítésre érdemes szép szavakat intézte hozzá:

— Veszprém város polgárságának megtisztelő bizalma — ugymond — a mai napon másodikban helyezte a polgármesteri székre. Az egyhangú felkiáltás-kétségtelen bizonyítéka annak, hogy polgármester ur a 6 év előtt, nehéz küzdelem árán elfoglalt szép állásra méltóan bizonyított, hogy az előlegezett bizalmat megérdemelte. Öszintén, szívből jövő igaz örömmel üdvözölöm úgy a magam, mint a tek. képviselőtestület minden egyes tagja nevében is; teszem ezt annyival is inkább és annyival szívesebben, mert az egyhangú választásban bizonyoságot látom azon régi megfontosodott meggyőződésnek, hogy egy város közéletében az igazi érdemek előtt a legellenlétésebb személyi vagy párttekineteknek is meghajolni, összeomolni kell.

Tekintetes polgármester ur! Egy héttel ezelőtt a képviselőtestület megalakítása alkalmával elmondott rövid, de félre nem érthető beszédemben vázoltam a városok eljövendő szociális feladatait és kapcsolatait a városi képviselők hivatását is. — Ez ünnepeles pillanatban, amikor szülővárosom ősi pecsétjének átnyújtásával a tek. képviselőtestület nevében is szimbolikusan átadom a hatalmat a város közügyeinek 6 évi időtartamon át leendő gyakorlásához, az egy héttel ezelőtt elmondottakra az emlékezetet felidézve, csupán csak néhány szavam van még.

Kivánom és kérem is polgármester urat, legyen e nemes város szegény, de tisztességes népének igazi atyja, legyen igazi nemesak hivatalának szorgalmas, becsületes vezetője, de egyszersmind közügyeinek igaz vezére is, akit szilárdan, férfiasan, vállalt kötelességének teljesítésében, jogainak igazságos gyakorlásában mindig az egyenes uton haladva, kizárólag a kitűzött nemes céljait tartva szem előtt, sem jobbra, sem balra nem tekintve, az egyéni és pártérdekeken kívül állva, sőt azokon felülemelkedve működhesék város szíve, boldogabb jövőjén. Rendíthetetlen hittel szilárd meggyőződéssel, hogy bizalmunkban csalódnai nem fogunk, kérem polgármester urat, hogy a hivatalos eskütt a közgyűlés színe előtt letenni sziveskedjék.

Zúgó éljenzés követte az alispán beszédét, melyre még az eskü letévése előtt dr. Komjáthy László polgármester a következőképp válaszolt:

Nagyságos Alispán Ur!

Mélyen tisztelt Képviselőtestületi Közgyűlés!

Meghatottságomat és elfoglaltságomat nem tudom eltitkolni, midőn a mélyen tisztelt Képviselőtestületnek polgármesterre

a felügyelő-bizottságnak, a tisztviselőknek a felmentvény megadása.

3. Németh Béla részvényesnek az alapszabályok 10, 16; 21, 22, 45, 53, 58, 65, 69. és 80. §-ainak megváltoztatására vonatkozó indítványa.

4. Hat igazgató-választmányi tagnak és 2 felügyelő-bizottsági tagnak titkos szavazás útján 3 évre leendő megválasztása.

5. Annak kimondása, hogy az 1916. évi 7. sz. szelvény 1917. évi március hó 8-tól kezdve Veszprémben, intézetünk pénztáránál és Budapesten a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjánál (V., Tükör-u. 4.) és a pénzügyi központnál 15 koronájával díjmentesen beváltatik.

Kelt Veszprémben, a Veszprémi Takarékpénztár igazg.-választmányának 1917. évi február 23. napján tartott üléséből.

A Veszprémi Takarékpénztár igazgatósága.

A Török Vörös Félhold képeslevelezőlapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest — Képviselőház.)

KURTZ GYULA
VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

Új és használt
zongora, pianino, harmonium
és cimbalom raktára.

Kölsönzések, javítás- és
hangolások helyben és
vidéken is teljesíttetnek.

Avult hangszerek újaként becsesíttetnek.

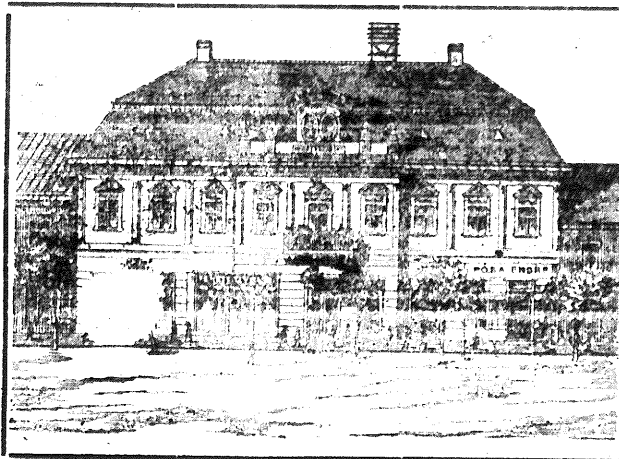
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Névjegyek, stb.

mindenféle

könyvnyomdai

munkákat

izlésesen

és

jutányosan

készít

PÓSA ENDRE könyvnyomdája

VESZPRÉM, Rákóczi-tér 3. szám. (Saját ház.)

Könyvkereskedés.

(Telefon 93.)

Könyvkötészet.